PD PODLUŽANY
Člen skupiny Polnovakia Agrar

Sídlo: Poľnohospodárske družstvo Podlužany,
956 52 Podlužany
Pošta: Podlužany, 956 52
Tel.: +421 38 768 23 01
www.polnovakia-agrar.sk

Okresný úrad Bánovce nad Bebravou
Odbor starostlivosti o ŽP
Nám. Ľ. Štúra 7/7
957 01 Bánovce nad Bebravou

Vybavuje: Mgr. Monika Grellová
enviro@proovo.sk

Podlužany, dňa 27.11.2019

Vec: **Doplňujúce informácie k Vyjadreniu mesta Bánovce nad Bebravou „Prestavba nehnuteľností PD Podlužany „Kravín-pôrodnica s. č. 375 – prestavba na halu pre ošípané – nové prejednanie posudzovania vplyvov na životné prostredie“ zo dňa 20.11.2019.**

Dňa 21.11.2019 nám bola mailom doručená Vaša žiadosť, ktorou nás v zmysle § 29 ods. 10 zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov žiadate o poskytnutie doplňujúcich informácií k objasneniu požiadaviek a vysporiadanie sa s pripomienkami, uvedenými vo vyjadrení mesta Bánovce nad Bebravou, ktoré bolo dňa 20.11.2019 e-mailom a 21.11.2019 osobne doručené na Okresný úrad Bánovce nad Bebravou, Odbor starostlivosti o životné prostredie.

Na základe Vašej žiadosti zo dňa 21.11.2019 uvádzame nasledovné:

Na úvod si dovoľujeme uviesť citáciu z časti „8.6 Poľnohospodárstvo“ zo spomínaného Plánu hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Bánovce nad Bebravou na roky 2016 – 2023:

„Strategickým cieľom pôdohospodárstva je vytváranie podmienok na jeho trvalo udržateľný rozvoj. Ide o to, aby v našom spoločenstve vzniklo výkonné, multifunkčné, environmentálne orientované a v podmienkach Európskej únie konkurencieschopné pôdohospodárstvo. Pôdohospodárstvo je okrem produkcie potravín významným výrobcom priemyselných surovín, tvorcom a ochrancom životného prostredia a krajiny. **Z toho dôvodu by pôdohospodárstvo malo byť jednou z priorít slovenského hospodárstva, ktorej treba zo strany mesta venovať náležitú pozornosť. Dlhodobým cieľom agrárnej politiky by malo byť hospodárne využívanie potenciálu pôdy, materiálno-technických a ľudských zdrojov na výrobu potravín** a nepotravinárskych surovín pri rešpektovaní ekologických kritérií a potrieb ochrany krajiny.

Úlohou agrárneho sektora musí byť :

- **garancia potravinovej bezpečnosti, zdravej výživy a výživovej dostatočnosti obyvateľstva**
- ekonomická stabilita a **vyvážený rozvoj poľnohospodárstva**
- **zveľaďovanie a ochrana poľnohospodárskej pôdy**
- ekologické hospodárenie v krajine a **zamedzovanie prieniku cudzorodých látok** do potravinového reťazca

Z hľadiska poľnohospodárskej výroby v meste Bánovce nad Bebravou väčšinu poľnohospodárskej pôdy využíva MVL AGRO, s. r. o., ktoré vzniklo sprivatizovaním bývalého Štátneho majetku, štátneho podniku v Bánovciach nad Bebravou.“

K pripomienke č.1 uvádzame :

Mesto Bánovce nad Bebravou uvádza nepravdivú informáciu: „V zámere PD Podlužany o posudzovaní vplyvov na životné prostredie je uvedené, že sa zriaďuje karanténna stanica ...“

V zámere a v našich predošlých vyjadreniach v procese EIA je jasne definovaný účel t.j. účel objektu je „ustajnenie a chov hospodárskych zvierat“ – chovných ošípaných vo váhovej kategórii 30 – 130 kg. Nejedná sa teda o „karanténnu stanicu“.

Nakladanie s hnojovicou – k navrhovanej činnosti sú v zámere riešené opatrenia na zníženie nepriaznivých vplyvov z navrhovanej činnosti.

Aplikácia hospodárskych hnojív do pôdy nie je predmetom navrhovanej činnosti.

Každý vlastník poľnohospodárskej pôdy alebo nájomca a správca poľnohospodárskej pôdy je povinný okrem iného vykonávať agrotechnické opatrenia zamerané na ochranu a zachovanie kvalitatívnych vlastností a funkcií poľnohospodárskej pôdy a na ochranu pred jej poškodením a degradáciou (napr.: zákon 220/2004 Z.z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy, zákon o hnojivách 136/2000 Z.z.). **Pre obhospodarovanie ornej pôdy a zachovanie jej kvality je dôležité a nevyhnutné aplikovanie organických hnojív do pôdy** v súlade s uvedenou legislatívou a to bez ohľadu na to či dôjde k realizácii navrhovanej činnosti. Uvedené platí rovnako aj pre vlastníkov ornej pôdy situovanej medzi areálom PD Podlužany a zástavbou rodinných domov.

Zároveň navrhovaná činnosť nemá vplyv na množstvo aplikovaných hnojív do pôdy. Druh používaných hnojív, ich množstvá, termíny a spôsob aplikácie sa riadia najmä zákonom o hnojivách, pričom obhospodarovateľ pôdy každoročne pre tieto účely spracováva tzv. Hnojný plán a táto činnosť je kontrolovaná Ústredným kontrolným a skúšobným ústavom poľnohospodárskym.

Spoločnosť PD Podlužany je jednou z viacerých spoločností, ktoré obhospodarujú ornú pôdu v predmetnom území, t.j. v lokalite medzi obcou Podlužany a mestom Bánovce nad Bebravou, pričom **ornú pôdu, ktorá je v priamom kontakte s uvedenou mestskou časťou Horné Ozorovce a sídliskom Dubnička neobhospodaruje navrhovateľ PD Podlužany, ale iné spoločnosti.**

Pri realizácii navrhovanej činnosti sa mierne zníži potreba dovozu organických hnojív z iných lokalít, čím s zníži aj tranzitná doprava a to najmä cez mesto Bánovce nad Bebravou.

K prezentovaným právam uvádzame, že ako práva tak aj povinnosti sú na oboch stranách. Areál spoločnosti PD Podlužany je v predmetnom území existujúci a je dlhodobo budovaný od 50 rokov minulého storočia. Pri dodržaní legislatívnych podmienok má spoločnosť PD Podlužany, právo slobodne podnikať a na tento účel využívať svoj podnikateľský majetok.

K výsadbe izolačnej zelene uvádzame, že na jar roku 2018 bola vysadená v areáli PD Podlužany, pozdĺž jeho západnej hranice susediacej s pozemkami s ornou pôdou a záhradami, ktorých vlastníkmi sú vlastníci rodinných domov v obci Podlužany izolačná zeleň. Bolo tu vysadených 175 kusov neopadavých ihličnatých stromov druhu *cyprusovec leylandský*, pričom ide o najrýchlejšie rastúci ihličnan vhodný na živé ploty. Rastie rýchlosťou až 1 meter ročne a nestrihaný dorastá do výšky 12-14 metrov a do šírky 4-5 metrov. V súčasnosti výška sadeníc dosahuje cca 1,5 až 2,5 metra. Vysadená izolačná zeleň obmedzí prúdenie vzduchu z areálu smerom k rodinným domom.

Ku kontaminácii ovzdušia uvádzame, že v zámere sú popísané techniky, ktoré obmedzujú vznik emisií (viacfázové kŕmenie, použitie enzýmov v krmivách, spôsob ustajnenia,...). Zároveň objekty budú samozrejme zabezpečené proti hlodavcom, hmyzu a pod., čo bude riešené technológiou napr. uzavreté zásobníky na krmivo, uzavreté potrubné rozvody krmiva, siete na vetracích zariadeniach a pod. Tieto podrobnosti resp. konkrétne technické riešenia budú predmetom dokumentácie pre stavebné povolenie.

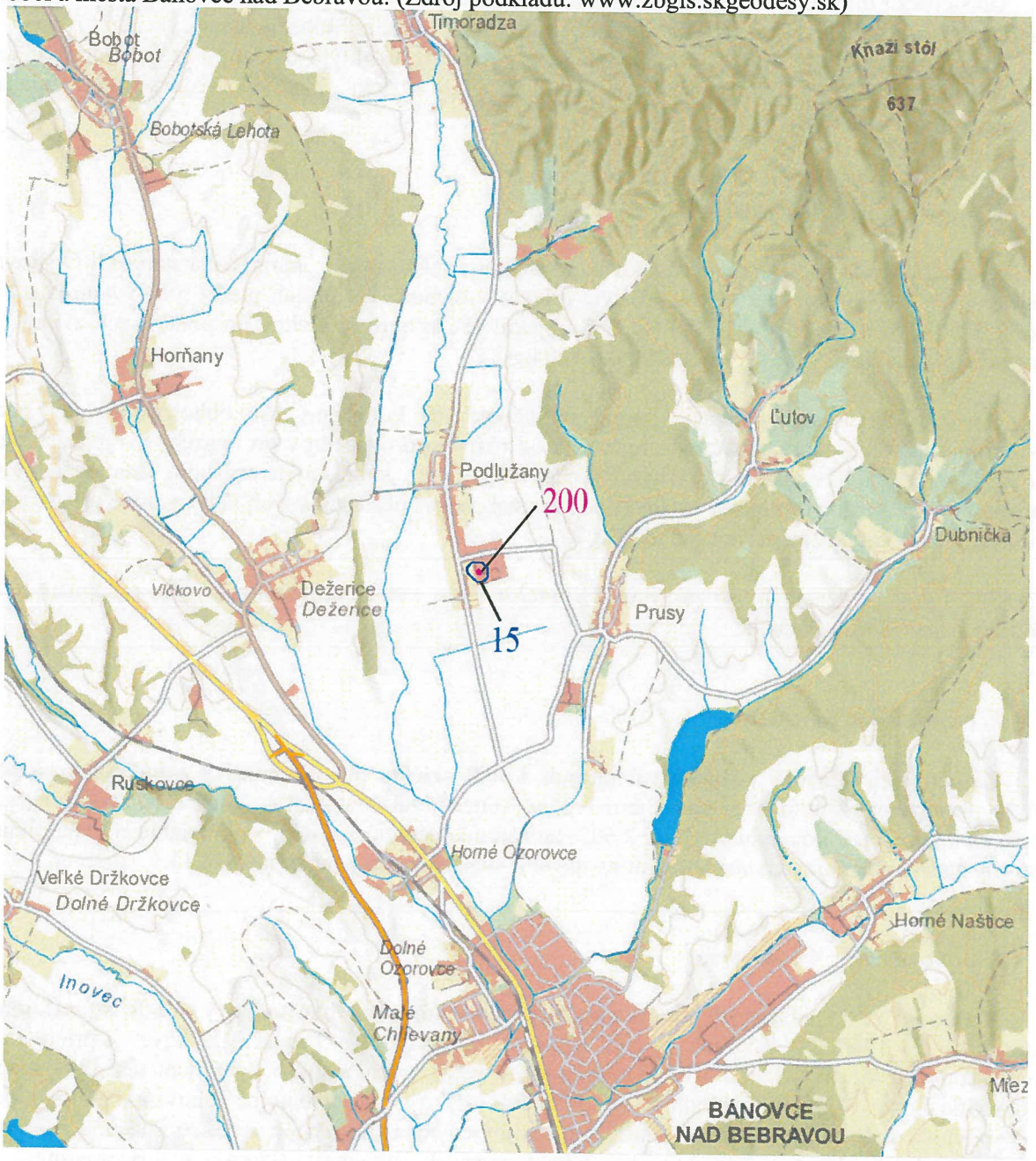
K vyhodnoteniu nepriaznivého vplyvu na život, životné prostredie a zdravie občanov mesta Bánovce nad Bebravou, najmä sídliska Dubnička a Horné Ozorovce vzdialené necelé 3 km od PD Podlužany uvádzame, že **tieto sa nachádzajú mimo exponované územie** posudzované v rozptylovej štúdii ktorá bola spracovaná odborne spôsobilou a nezávislou osobou doc. RNDr. Ferdinandom Hesekom, CSc., pričom **k zámeru vydal súhlasné záväzné stanovisko aj Regionálny úrad verejného zdravotníctva v Trenčíne, ktorý si závery rozptylovej štúdie osvojil.**

Prikladáme obr. 1 so zobrazením širšieho územia obce Podlužany a okolitých obcí a mesta Bánovce nad Bebravou s vložením hraníc z obr.1 z rozptylovej štúdie kde je znázornený príspevok objektu **k maximálnej krátkodobej** koncentrácii NH3 v $\mu g.m^{-3}$. Fialovo je ohraničené územie s hraničnou hodnotou 200 $\mu g.m^{-3}$. Modro je ohraničené územie s hraničnou hodnotou krátkodobej koncentrácie NH3 15 $\mu g.m^{-3}$ čo je 7,5 % limitnej hodnoty. **Územie okolitých obcí a mesta je v dostatočnej vzdialenosti od navrhovanej činnosti.**

Zároveň opakujeme (viď predošlé vyjadrenia), že **pre účely rozptylovej štúdie bola nádrž na hnojovicu posudzovaná ako otvorená, bez prekrytia.**

Zámer je predložený v dvoch variantoch A a B pričom **obe alternatívy zahŕňajú prekrytie nádrže, ktoré zníži krátkodobé i priemerné ročné koncentrácie amoniaku.** Variant A rieši prekrytie nádrže na hnojovicu fóliou, čím dôjde až k 60% zníženiu koncentrácie NH_3. Vo Variante B je navrhnuté prekrytie nádrže na hnojovicu slamou, čím by došlo k 40% zníženiu koncentrácie NH_3.

Obr. 1. Znázornenie hraníc maximálnych hodnôt krátkodobých koncentrácií NH3 a polohy okolitých obcí a mesta Bánovce nad Bebravou. (Zdroj podkladu: www.zbgis.skgeodesy.sk)



Poznámky: Fialovo je ohraničené územie s hraničnou hodnotou krátkodobej koncentrácie NH3 200 µg.m-3. Modro je ohraničené územie s hraničnou hodnotou krátkodobej koncentrácie NH3 15 µg.m-3 čo je 7,5 % limitnej hodnoty.

Na základe spracovanej rozptylovej štúdie a legislatívy súvisiacej s ochranou poľnohospodárskej pôdy a jej obhospodarovaním je zrejmé, že sídlisko Dubnička a Horné Ozorovce ako súčasť mesta Bánovce nad Bebravou nebudú dotknuté navrhovanou činnosťou.

Opakujeme, že naša spoločnosť dala vypracovať rozptylovú štúdiu, ktorá bola spracovaná odborne spôsobilou a nezávislou osobou doc. RNDr. Ferdinandom Hesekom, CSc., pričom k zámeru vydal súhlasné záväzné stanovisko aj Regionálny úrad verejného zdravotníctva v Trenčíne, ktorý si závery rozptylovej štúdie osvojil.

Ak mesto Bánovce nad Bebravou požaduje novú rozptylovú štúdiu, je jeho právom dať si takúto rozptylovú štúdiu vypracovať a to na vlastné náklady.

Mesto uvádza nepravdivú informáciu k vývozu hnojovice: „... vývozy celkom v roku budú trvať 6 týždňov". Z navrhovanej činnosti je výpočtovo určený vývoz v trvaní 6 dní za rok (viď strana 42 Zámeru).

Čo sa týka samotnej aplikácie hnojovice a schvaľovania tzv. Hnojného plánu kontrolným orgánom ustanoveným na tento účel je Ústredný kontrolný a skúšobný ústav poľnohospodársky.

Zároveň spoločnosť PD Podlužany dlhodobo oznamuje okolitým obciam a mestu Bánovce nad Bebravou termíny aplikácie hospodárskych hnojív do pôdy a tieto sú následne miestnymi rozhlasmi zverejnené pre obyvateľov.

K pripomienke č.2 uvádzame :

Mesto Bánovce nad Bebravou opätovne a viackrát používa výraz „karanténna stanica"! Opätovne uvádzame, že tieto informácie sú nepravdivé, pričom v zámere a v našich predošlých vyjadreniach v procese EIA je jasne definovaný účel t.j. účel objektu je „ustajnenie a chov hospodárskych zvierat" – chovných ošípaných vo váhovej kategórii 30 – 130 kg.

Čo sa týka súčasnej aplikácie hnojív spoločnosť PD Podlužany ako obhospodarovateľ pôdy odoberá hnojivá, ako anorganické tak organické, od rôznych producentov pre potreby svojej rastlinnej výroby a aplikuje ich v súlade s právnymi predpismi, pričom kontrolným orgánom ustanoveným na kontrolu tejto činnosti a to vrátane kontroly obsahu zákonom špecifikovaných látok v pôde je Ústredný kontrolný a skúšobný ústav poľnohospodársky.

Súlad predmetnej stavby so zákonom č. 364/2004 Z.z. a so súvisiacimi právnymi predpismi bude predmetom stavebného konania.

K pripomienke č.3 uvádzame :

Zámer je predložený v dvoch variantoch A a B pričom obe alternatívy zahŕňajú prekrytie nádrže, ktoré zníži krátkodobé i priemerné ročné koncentrácie amoniaku. Variant A rieši prekrytie nádrže na hnojovicu fóliou, čím dôjde až k 60% zníženiu koncentrácie NH3. Vo Variante B je navrhnuté prekrytie nádrže na hnojovicu slamou, čím by došlo k 40% zníženiu koncentrácie NH3.

K pripomienke č.4 uvádzame :

V zámere je vypočítaná Potreba skladovacích nádrží na hnojovicu v súlade so zákonom o hnojivách č. 136/2000 Z.z. pri použití kategórie „Prasnička a kanec v odchove" s priemernou hmotnosťou 100 kg živej hmotnosti. Je teda použitý vyšší resp. prísnejší koeficient než bolo nutné, nakoľko ide o chov ošípaných vo váhovej kategórii 30 – 130 kg čo je priemerná váhová kategória cca 80 kg. Výpočtová potreba skladovacích nádrží na hnojovicu teda dostatočne resp. so značnou rezervou pokrýva potreby navrhovanej činnosti a preto odmietame špekulácie mesta Bánovce nad Bebravou.

Požadovaná podmienka, citujeme *„aby sa na poľnohospodárske pozemky, ktoré patria PD Podlužany, vyvážala a aplikovala hnojovica len z chovu v PD Podlužany. Zároveň žiadame zamedziť nekontrolovateľnému dovozu hnojovice z iných častí SR, kde má spoločnosť Polnovakia Agrar, s.r.o. už svoje rozbehnuté chovy ošípaných a iných zvierat.“* je nezmyselná a protizákonná. Hnojovica je vedľajším produktom živočíšnej výroby (rovnako ako napr. maštaľný hnoj), nie je odpadom a je významným organickým hnojivom. **Bez aplikácie organického hnojiva nie je možné zabezpečiť udržanie úrodnosti pôdy a účinnú ochranu poľnohospodárskej pôdy pred jej degradáciou** v zmysle platných právnych predpisov a podmienok správnej poľnohospodárkej praxe.

K vyjadreniu citujeme: *„Starostlivosť o životné prostredie a starostlivé nakladanie s pôdou v SR a aj okrese Bánovce nad Bebravou je nevyhnutné aj z hľadiska dlhodobej potravinovej bezpečnosti štátu, na ktorej by nám všetkým malo rovnakým spôsobom záležať.“* uvádzame, že realizácia navrhovanej činnosti je plne v súlade s uvedeným vyjadrením mesta. Realizáciou Zámeru sa zvýši potravinová bezpečnosť štátu, dochované ošípané budú slúžiť na reprodukciu ošípaných v chove slovensku, pričom vyprodukované odstavčatá budú dochovávané v slovenských chovoch. Záujmom skupiny Polnovakia Agrar je následne vyprodukované jatočné ošípané umiestňovať na slovenský trh a to aj v súvislosti so zabezpečením biologickej bezpečnosti slovenských chovov.

Zároveň trváme na všetkých našich predchádzajúcich stanoviskách, ktoré sme predložili v rámci konaní v procese EIA k Zámeru „Kravín pôrodnica s.č. 375 – prestavba na halu pre ošípané“.

S pozdravom

Poľnohospodárske družstvo Podlužany
956 52 Podlužany
IČO: 00205567
IČ DPH: SK2020416376

Ulrik Biel Hansen
predseda družstva

Príloha: 1. Stanovisko mesta Bánovce nad Bebravou

MESTO BÁNOVCE NAD BEBRAVOU

Námestie Ľ. Štúra 1/1, 957 01 Bánovce nad Bebravou

Okresný úrad v Bánovciach nad Bebravou
Odbor starostlivosti o životné prostredie
Námestie Ľudovíta Štúra 7/7
957 01 Bánovce nad Bebravou

Váš list číslo/zo dňa	Naše číslo	Vybavuje/linka	Bánovce nad Bebravou
	ÚP 2610/27782/2019	Ing. M.Hajšová, PhD.	20.11.2019

VEC: Prestavba nehnuteľností PD Podlužany „Kravín-pôrodnica s. č. 375 – prestavba na halu pre ošípané – nové prejednanie posudzovania vplyvov na životné prostredie

Mesto Bánovce nad Bebravou k plánovanému zámeru Poľnohospodárskeho družstva Podlužany, 956 52 Podlužany, IČO: 00 205 567 vydáva nasledovné vyjadrenie:

Nadväzne na strategické ciele mesta Bánovce nad Bebravou, ktoré sú rozpracované v Pláne hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Bánovce nad Bebravou na roky 2016 – 2023, ktorý bol schválený na 11. zasadnutí Mestského zastupiteľstva v Bánovciach nad Bebravou uznesením č. 222, zo dňa 17.2.2016, ktoré sa týkajú ochrany životného prostredia a zvyšovania kvality života občanov nášho mesta, nesúhlasíme so zámerom Poľnohospodárskeho družstva Podlužany vo veci prestavby pôvodného kravína – pôrodnica č.p. 375 na halu pre ošípané.

1.

Chov ošípaných a s tým súvisiace prevádzkové činnosti, odvádzanie hnojovice do skladovacej nádrže v objekte PD Podlužany, vyvážanie hnojovice 3x do roka, jeden vývoz trvá 2 týždne a 9 vývozov denne, aplikácia hnojovice do poľnohospodárskej pôdy v okolí obce Podlužany a aj mesta Bánovce nad Bebravou bude nepriaznivo vplývať na životné prostredie občanov obce Podlužany a životné prostredie občanov mesta Bánovce nad Bebravou. Mestská časť - Horné Ozorovce a sídlisko Dubnička (6 tisíc obyvateľov) sú vzdušnou čiarou vzdialené 2,5 km od PD Podlužany a nachádzajú sa v tesnom susedstve s poľnohospodárskou pôdou, kde PD Podlužany plánuje hnojovicu z chovu prasiat aplikovať. Dôvodom nášho nesúhlasu je predovšetkým to, že hlavnou znečisťujúcou látkou, ktorá je súčasťou chovu prasiat je amoniak, metán, sulfán a oxid uhličitý. Amoniak, alebo čpavok je

zlúčeninou dusíka a vodíka, je to toxický, korozívny plyn s charakteristickým prenikavým, ostrým a silne dráždivým zápachom. V zámere PD Podlužany o posudzovaní vplyvov na životné prostredie je uvedené, že sa zriaďuje karanténna stanica , hoci v zámere je aj plánovaný chov ošípaných, kde je uvedené, že emisie NH_3 majú fugitívny charakter, čo znamená, že sa na ne neuplatňujú emisné limity, ani povinnosť ich preukazovania. Ako je ale možné, že ak je v hnojovici obsiahnutý prchavý amoniakálny dusík, ktorý veľmi rýchlo uniká do ovzdušia a má nepriaznivé účinky na dýchacie cesty ľudí, najmä detí a starších občanov, z akého dôvodu nie je nikde v zámere PD Podlužany a aj v stanoviskách orgánov štátnej správy, ktoré sa vyjadrovali k posudzovaniu vplyvov na životné prostredie, spomenutá potreba jeho merania na prevádzke PD Podlužany a v blízkom okolí, kde žijú občania obce Podlužany a takisto potreba jeho merania pri aplikácii do pôdy hlavne v období leta, kedy nie je možné z priestorov bytov občanov mesta Bánovce nad Bebravou zápach vyvetrať.

Právo na priaznivé životné prostredie je súčasťou katalógu základných ľudských práv garantovaných Ústavou SR. Podľa čl.44 ods. 1 "Každý má právo na priaznivé životné prostredie." ....a nielen to podľa čl. 44 ods. 2 – „Každý je povinný chrániť a zveľaďovať životné prostredie a kultúrne dedičstvo. Zámer PD Podlužany nie je s týmto právom človeka v súlade a takisto nie je v súlade s tým, že každý je povinný životné prostredie zveľaďovať.

Okresný úrad v Bánovciach nad Bebravou, OSZP – EIA, vo svojom stanovisku zo dňa 15.10.2019 k zámeru PD Podlužany uvádza , že navrhovaná činnosť PD Podlužany bude realizovaná v areáli PD Podlužany, ktorý z troch strán susedí s poľnohospodárskou pôdou a z jednej strany s územím využívaným na bývanie. Vzhľadom na polohu a charakter navrhovanej činnosti PD Podlužany, OU OSZP – EIA v Bánovciach nad Bebravou odporúča vysadiť v areáli PD na vhodnom mieste izolačný pás zelene zo stromov a do výsadby primerane použiť prioritne pôvodné druhy drevín.

Poskytne izolačný pás zelene zo stromov dostatočnú ochranu obyvateľom obce Podlužany pred prchavým amoniakálnym dusíkom? Koľko tu má byť vysadených stromov? Aké stromy tu majú byť vysadené?

V rámci nového prejednania žiadame doplniť:

- koľko stromov tu má byť vysadených,
- druh stromov.

V Zámere PD Podlužany o posudzovaní vplyvov na životné prostredie sa píše, že kontaminácia ovzdušia pachovými látkami (tieto sú pri chove ošípaných a manipulácii s hnojovicou intenzívne) bude mať za následok vytváranie podmienok pre množenie hmyzu, hlodavcov a šírenie choroboplodných zárodkov a ich množstvo bude závisieť od počtu ustajnených zvierat. Čiže kontaminácia ovzdušia sa pripúšťa, ale nikto nevyžaduje od investora zabezpečiť určité prevádzkové podmienky, podmienky, ktoré by pri prevádzke PD Podlužany tento hmyz, muchy, hlodavce minimalizovali. Napr. vzhľadom na blízkosť rodinných domov v obci Podlužany.

Vzhľadom na to, že v Zámere PD Podlužany o posudzovaní vplyvov na životné prostredie, (ďalej len „Zámer") v časti *9 Zdôvodnenie potreby navrhovanej činnosti v danej lokalite,* je uvedené, že PD Podlužany plánuje efektívne využívať existujúci areál PD Podlužany a takisto, že zámerom investora (str.16) je aj ostatné priestory v budúcnosti prestavať pre ustajnenie ošípaných, máme zato, že povinnosťou Okresného úradu, odbor starostlivosti

o životné prostredie, Bánovce nad Bebravou, ako aj ostatných orgánov štátnej správy, ktoré majú v kompetencii posudzovanie vplyvov budúcej činnosti PD Podlužany na životné prostredie, je obhajovať záujmy občanov obce Podlužany, všetkých okolitých obcí a aj mesta Bánovce nad Bebravou. V posudzovaní vplyvov na životné prostredie nie je nikde zmienka o hodnotení vplyvov činnosti PD Podlužany na životné prostredie občanov mesta Bánovce nad Bebravou, hoci sa v „Zámere" sa píše aj o kontaminácii ovzdušia pachovými látkami, ktoré vznikajú nielen pri chove ošípaných, ale aj pri manipulácii s hnojovicou. V tom istom „Zámere" sa aj uvádza, že pri manipulácii s hnojovicou sa vytvárajú podmienok pre množenie hmyzu, hlodavcov a šírenie choroboplodných zárodkov aj v závislosti od spôsobu manipulácie s hnojovicou a od množstva hnojovice, ktorá bude aplikovaná do pôdy.

Ak je toto súčasťou chovu prasiat a má sa to uskutočňovať v našom životnom priestore, musí nás to všetkých zaujímať. Musí nás zaujímať koľko prasiat tu vlastne PD Podlužany plánuje chovať, ako bude PD Podlužany nakladať s exkrementami, ako sa bude manipulovať s hnojovicou, kde sa bude hnojovica vyvážať, koľko ha pôdy PD Podlužany obhospodaruje v našom okolí, či bude hnojenie pôdy v súlade s Nitrátovou smernicou, aby nedošlo k znehodnoteniu pôdy a následne aj ku kontaminácii povrchových vôd.

Vyhodnotili sa dostatočne všetky súvislosti hlavne z titulu možného úniku amoniaku vplyvom počasia a možných poveternostných vplyvov nadväzne na blízkosť sídliska Dubnička a časti mesta Horné Ozorovce?

V rámci nového prejednania žiadame:

- vypracovanie rozptylovej štúdie k plánovanému zámeru, ktorá bude riešiť aj posúdenie znečistenie ovzdušia amoniakom s ohľadom na sídlisko Dubnička a Horné Ozorovce v našom meste, nezávislou oprávnenou osobou.

V dostupných materiáloch k tejto problematike sú spracované dve rozptylové štúdie tou istou oprávnenou osobou, preto žiadame, aby nová rozptylová štúdia bola spracovaná inou nezávislou osobou.

V „Zámere" PD Podlužany je uvedené, že 682 prasiat vyprodukuje za jeden rok 1.718 t hnoja a hnojovice. Hnojovicu plánujú vyvážať 3x ročne. Jeden vývoz trvá maximálne 2 týždne, t.j. 9 vývozov na vozidlo a deň. Nadväzne na to, že sa bude hnojovica vyvážať 3x ročne, vývozy celkom v roku budú trvať 6 týždňov. V rámci manipulácie s hnojovicou sa pripúšťa riziko vyššej koncentrácia NH^3. Kto a akým spôsobom bude zabezpečovať monitorovanie rizika tejto koncentrácie. Kde sa budú výsledky monitorovania zverejňovať, aby sme vedeli občanov mesta Bánovce nad Bebravou priebežne informovať o stave ovzdušia.

V „Zámere„ PD Podlužany je uvedený odkaz na hnojový plán, ktorý by bolo potrebné predložiť kompetentných orgánom na posúdenie. Alebo to nie je potrebné ? Nie je potrebné chrániť naše životné prostredie? Ide o naše spoločné životné prostredie a nadväzne na uvedené by sme mali spoločne zodpovedne rozhodovať v prospech občanov okresu Bánovce nad Bebravou, aby sme nezanechali pre budúce generácie zdevastované pôdy a zdroje vody.

2.

V „Zámere" v časti *8 Opis technického a technologického riešenia* je uvedené, že PD Podlužany patrí do skupiny Polnovakia Agrar, ktorá je jedným z najväčších producentov ošípaných na Slovensku. Produkcia 150.000 jatočných ošípaných je sústredená na piatich

miestach na Slovensku a PD Podlužany je určené v rámci tohto zámeru ako karanténna stanica pre ustajnenie mladých prasníc pred prvou inseminációu, ale takisto je v tomto zámere uvedené, že investor plánuje tento chov prasiat rozširovať aj v Podlužanoch. Čo je teda vlastne pravdou v zámere PD Podlužany? Zriadenie karanténnej stanice, či založenie chovu prasiat?

Už v súčasnej dobe sme svedkami toho, že PD Podlužany v čase jari a jesene intenzívne hnojí poľnohospodársku pôdu, ktorú v okolí Podlužian obrába a hnojovica na hnojenie je dovážaná v kamiónoch z existujúcich fariem Polnovakia Agrar, s.r.o., teda už z existujúcich chovov ošípaných na Slovensku. Intenzívny zápach z hnojenia sa dotýka aj občanov nášho mesta a to z hnojenia exkrementami z chovu ošípaných tejto spoločnosti z iných častí Slovenska. Nadväzne na uvedené by mala byť súčasťou zámeru PD Podlužany spracovaná štúdia posúdenia pôdy, ktorá by mala obsahovať meranie alebo zisťovanie stavu pôdneho krytu so stanovením maximálnej možnosti zaťaženia pôdy hnojivami - hnojovicou nadväzne na druh pôdy, ktorú PD Podlužany obrába (Nitrátová smernica), aj vzhľadom na to , aby sa nekoordinovaným hnojením nevyplavovali exkrementy do podzemných vôd. Cca 3-4 km severne od PD Podlužany sa nachádza významný doplnkový zdroj pitnej vody Timoradza.

V „Zámere" PD Podlužany sa uvádza: „*Posudzovaná činnosť (PD Podlužany) nezasahuje do žiadneho ochranného pásma tohto zdroja*". Na základe čoho spracovateľ zámeru budúcej činnosti PD Podlužany mohol toto konštatovať? Prebehlo posúdenie týchto súvislostí aj nadväzne na obsah zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách a to, že sme všetci povinní nadväzne na tento zákon (teda aj dánski investori) zabezpečovať všestrannú ochranu vôd, vrátane vodných ekosystémov a vytvárať podmienky na ich všestrannú ochranu, vrátane vodných ekosystémov.

3.

Z akého dôvodu, v rámci posudzovania vplyvov prevádzky PD Podlužany na životné prostredie sa nikto z orgánov štátnej správy nezaoberal stanovením povinného prekrytia hnojovicovej nádrže, kde sa bude skladovať 970m^3 hnojovice vo vzdialenosti **150m od rodinných domov**.

V „Zámere" je uvedené, že najvyššie koncentrácia amoniaku je pri nádrži na hnojovicu, ďalej sa píše: „*keby nádrž na hnojovicu bola prekrytá pevným poklopom, koncentrácia NH_3 by sa znížila o 80%, v prípade prekrytia fóliou o 60% a v prípade prekrytia nádrže slamou, LECA alebo iným materiálom o 40%.* Keďže sa v „Zámere" uvádzajú len možnosti, ako by mohla byť hnojovicová jama riešená a prekrytá, žiadame do podmienok rozhodnutia zo zisťovacieho konania stanoviť požiadavku:

- prekrytia nádrže na hnojovicu pevným poklopom, ktorá v najväčšej miere zníži koncentráciu NH3.

4.

V „Zámere" PD Podlužany kravín pôrodnica, s. č. 375 - prestavba na halu ošípané je výpočet produkcie hnoja a hnojovice v objeme 1718 ton /rok, pri počte 682 chovných ošípaných vo váhovej kategórii 30-130 kg. Potreba skladovacích nádrží na 6 mesiacov je vypočítaná v objeme **791 m^3** . Existujúce skladovacie nádrže PD Podlužany sú v objeme 996 m^3 . Ak ale vychádzame z ročnej produkcie hnoja a hnojovice v objeme 1718 ton /rok, (uvedené na str.

45) potom polročná produkcia tej istej hnojovice bude v objeme 859 m^3 a nie 791m^3. Výpočet produkcie hnoja a hnojovice vychádza z priemernej živej váhy prasnice 100 kg.

Ak by sme ale vychádzali z váhy prasnice 120kg, potom by produkcia hnojovice za rok bola 2.061 m^3 a za obdobie pol roka by to bolo **1.030m^3**. Nadväzne na uvedené sú skladovacie kapacity PD Podlužany nedostačujúce. V „Zámere" PD Podlužany je odkaz na „Hnojný plán" PD Podlužany a potreba hnojenia 3x do roka. Čo sa stane s frekvenciou hnojenia v prípade rozšírenia produkcie prasiat?

Kto z orgánov štátnej správy bude v prípade vydania povolenia plánovanej činnosti PD Podlužany zodpovedný a povinný nadväzne na zákon č. 39/2013 Z.z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov zabezpečiť *v existujúcich prevádzkach a v nových prevádzkach účinnú integrovanú ochranu zložiek životného prostredia a* ***udržanie miery znečistenia životného prostredia v normách kvality životného prostredia****?*

Do podmienok rozhodnutia zo zisťovacieho konania žiadame stanoviť:

- aby sa na poľnohospodárske pozemky, ktoré patria PD Podlužany, vyvážala a aplikovala hnojovica len z chovu v PD Podlužany. Zároveň žiadame zamedziť nekontrolovateľnému dovozu hnojovice z iných častí SR, kde má spoločnosť Polnovakia Agrar, s.r.o. už svoje rozbehnuté chovy ošípaných a iných zvierat.

Starostlivosť o životné prostredie a starostlivé nakladanie s pôdou v SR a aj okrese Bánovce nad Bebravou je nevyhnutné aj z hľadiska dlhodobej potravinovej bezpečnosti štátu, na ktorej by nám všetkým malo rovnakým spôsobom záležať.

S pozdravom

PhDr. PaedDr. Rudolfa Novotná
primátorka mesta